

до гурткової роботи в рамках якої вони поглиблено будуть вивчати якийсь об'єкт, досліджувати подію, створювати щось своїми руками тощо. Організація зустрічей з відомими людьми, провідними фахівцями. Мета таких зустрічей – можливість перейняти досвід: як вистояти, як досягти поставленої цілі, як зробити кар'єру, як самореалізуватися. Проведення екскурсій, під час яких здійснюється реалізація дидактичних принципів зв'язку з життям, політехнічного навчання, наочності та міжпредметних зв'язків і т.п.

Четверта умова, це впровадження факультативного курсу «Критичне мислення». Метою вивчення факультативу повинно стати створення умов для системного розвитку розумової діяльності та формування критичного типу мислення як такого, що спонукає до ефективного навчання шляхом вміння знайти інформацію, аналізувати та порівнювати отримані дані, відрізнити факти і їх інтерпретацію, оцінювати аргументи та робити самостійні висновки. Тобто сприяти розвитку у здобувачів освіти критичного мислення.

Відмітимо, що розвиток критичного мислення сприяє розв'язанню наступних задач: освітньої мотивації (підвищення інтересу до процесу навчання та активного сприйняття навчального матеріалу); інформаційної грамотності (розвиток здатності до самостійної аналітичної та оцінювальної роботи з інформацією різної складності); культури мовлення (формування навичок написання текстів різних жанрів); соціальної компетентності (формування комунікативних навичок та відповідальності за знання).

Аналіз наукової літератури, педагогічна практика доводять, що в умовах забезпечення переходу на новий стандарт системи вищої освіти, важливого значення набуває запровадження технологій навчання, які дають конкретні якісні зміни щодо підготовки фахівців технічних спеціальностей. Такою прогресивною повинна стати саме технологія розвитку критичного мислення.

Список використаних джерел

1. Бохан М. А., Башинська Н. В., *Розвиток критичного мислення у процесі навчання дітей та молоді*//imso.zipro.net.ua. 2. Кузнецова В.М., Шеверницька Н.М. *Розвиток критичного мислення студентів ВНЗ мистецького профілю на заняттях з іноземної мови*// *Дизайн: історія, теорія, практика*. Випуск 2/2018.

І. О. Попова, В. С. Попрядухін

ДУАЛЬНА ОСВІТА – ШЛЯХ ПОКРАЩЕННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ЕНЕРГЕТИКІВ

На ринку праці важливі не тільки знання, якими володіють випускників вищого навчального закладу (ВНЗ), а їх спроможність виконувати професійні обов'язки на виробництві. В Україні в існуючих діючих державних освітніх стандартах передбачається, в кращому випадку, рівне співвідношення теоретичного і практичного навчання, а при врахуванні актуальності професійних компетенцій фахівців, необхідно, щоб було превалювання практико-орієнтованих форм навчання.

Питання професійної освіти в Україні досліджували науковці Н. Абашкіна, О. Амош, А. Завальнюк, Н. Козак, Н. Кравець, Л. Сакун та інші, в наукових трудах яких є теоретичні і практичні розробки в області організації професійної освіти на основі принципу дуальної освіти студентів [1]. Дуальна форма професійної освіти - це освітній процес, що поєднує практичне навчання з частковою зайнятістю на виробництві та навчання в традиційному освітньому закладі. В Україні потрібно

організувати навчальний процес так, щоб у ВНЗ студент спочатку отримував базові теоретичні знання, а потім практикувався на підприємстві з передовими технологіями, яке заздалегідь уклало б з університетом угоду про співпрацю, і виконував там роботу, пов'язану з обраною спеціальністю.

Зрозуміло, що в основі системи дуальної освіти в Україні повинен лежати тісний взаємозв'язок передового підприємства з сучасними технологіями виробництва і вищого навчального закладу. Навчальний заклад повинен забезпечувати загальну і спеціальну теоретичну підготовку відповідно до навчальних планів під наглядом Міністерства освіти і науки, а підприємство повинно забезпечувати практичну підготовку студентів під наглядом міністерств економічного розвитку та енергетики.

Запорізький край має потужну базу енергогенеруючих станцій: Дніпрогес, Запорізька АЕС, теплоенергогенеруюча станція в Енергодарі, Ботіївська і Приморські вітроелектростанції і гелеоелектростанція у Токмаку, розвинену енергоємнісну промисловість машино та приладобудування, потужно розвинені галузі АПК, які потребують сучасних фаховообізнаних, адаптованих до потреб майбутніх роботодавців випускників-енергетиків [2].

В Україні вже є передумови впровадження дуальної освіти, розроблені нормативні документи Уряду, Міністерства освіти і науки України, що є підставами для впровадження дуальної системи навчання в Україні. У Таврійському державному агротехнологічному університеті (ТДАТУ) розроблено положення про дуальне навчання у ТДАТУ і прийнятий порядок організації дуального навчання у поточному навчальному році, згідно якого здобувач денної форми навчання повинен подати заяву на ім'я ректора для переведення на дуальну форму навчання. За керівництвом ТДАТУ остається право відбору кандидатів, узгодження термінів та укладання тристороннього договору про дуальну форму здобуття освіти між університетом, суб'єктом господарювання та здобувачем вищої освіти. Далі видається наказ ректора університету за поданням завідувача випускної кафедри і погодженням з деканом факультету та проректором з призначенням куратора дуального навчання від університету і наставника від підприємства. Куратором і наставником здійснюється контроль індивідуального плану і програми практичного навчання на виробництві. Після завершення дуального навчання на виробництві, у ТДАТУ на кафедрах проводиться підсумкова атестація студентів з обов'язковою участю представників підприємств, а інформація щодо атестацій студентів розміщується на сайтах факультету енергетики і комп'ютерних технологій і відповідних кафедр [3, 4].

ТДАТУ вибирає партнерами дуального навчання відомі фірми, науково-виробничі підприємства з сучасними виробничими технологіями: Донецька паливно-енергетична компанія (ДТЕК), ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Перетворювач-комплекс» м. Запоріжжя, ТОВ «Магніт», ТОВ «Прометей-Транс» м. Токмак та інші, працівники яких свій досвід та інновації можуть передати студентам під час дуального навчання. Після дуального навчання, окрім знань студент матиме мінімум дворічний досвід роботи, який можна додати до свого резюме. А ще дуальна співпраця ТДАТУ і сучасних енергопідприємств допомагає оснастити сучасним обладнанням електричні лабораторії кафедр ТДАТУ. Прикладом є ДТЕК, ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Перетворювач-комплекс» м. Запоріжжя, які не тільки проводять навчання студентів-енергетиків, а і оснастили сучасним електрообладнанням декілька класів-лабораторій в ТДАТУ.

Дуальна модель у ТДАТУ створює умови для: залучення сучасних підпри-

емств до співпраці; підвищення професійного рівня студентів протягом усього навчання; узгоджених теоретичних та практичних фаз, що чергуються на протязі навчання.

Список використаних джерел

1. Абашкіна Н. В. *Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині: монографія.* –К. : Вища школа, 1998. 207 с. 2. Попова І.О., Курашкін С.Ф. *Інтеграція науки, освіти та виробництва для покращення підготовки фахівця-енергетика. Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.: зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 63. с. 29-33.* 3. Попова І.О., Курашкін С.Ф. *Впровадження методу аналізу ситуацій для професійно-орієнтованого навчання студентів-енергетиків. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матеріали Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конф.: зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 63. с. 268-271.* 4. Попова І.О., Петров В.О., Попридухін В.С. *Case-study як освітня технологія професійно-орієнтованого навчання енергетиків. Удосконалення навчально-виховного процесу в ВНЗ: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Вип. 23. Мелітополь: ТДАТУ, 2020. С. 325-330.*

О. П. Проконова, О. П. Ляска, О. М. Крупей

УМОВИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Педагогічні умови формування і розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів доцільно розділити на три групи: зовнішні умови, що створюють розвиваюче творче середовище і забезпечують цей процес; внутрішні, які визначаються власним потенціалом студента; матеріальні, які створюють комфортні умови навчальної діяльності через організацію предметного середовища.

Зовнішні умови представляють собою педагогічний феномен складної природи, багатокомпонентний і багатofакторний, що виявляється через сукупність як соціальних і духовних, так і предметно-матеріальних чинників. Це, фактично, все оточення, що є розвиваючим і властиве процесу навчання [4].

У розвиваючому творчому середовищі формується особистість, яка характеризується активністю освоєння і перетворення навколишнього світу, високою самостійністю, відкритістю і свободою своїх суджень і вчинків. Розвиваюче творче середовище - єдине середовище, яке здатне забезпечити умови особистісного саморозвитку студента. Такий саморозвиток відбувається за рахунок використання студентами того комплексу специфічних можливостей, які їм надаються колективом викладачів.

Розвиваюче творче середовище створюється застосуванням інноваційних технологій навчання і використанням непрямих методів управління, які реалізуються латентно і опосередковано. Необхідно так змодельовати процес пізнання, щоб здобувач освіти був залучений до творчого пошуку нових знань, виявляючи потребу в особистісній зміні і самовизначенні. У розвиваючому творчому середовищі викладачі повинні бути особисто залучені до пошуку способів розвитку у студентів здатності до самоактуалізації. Це, в свою чергу, призводить до взаємної активності студентів і, в кінцевому підсумку, спричиняє виникнення неочікуваних властивостей освітньої системи.

Включення студента до вузівського середовища вже на початковому етапі навчання забезпечує його професійно-особистісний розвиток, освоєння специфічного способу життя у професійному середовищі. Основою такого психологічного механізму впливу середовища на становлення фахівця є актуалізація ціннісної орієнтації у варіативних інформаційних потоках, етичних зразках, моделях само-